

„Edinost“

Izhaja dvačrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. urji. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. urji zjutraj.

Naročnina znaša :

Obe izdanji na leto gld. 21—
Za samo večerno izdanje 12—
Za pol leta, četr leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na načrte brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč. večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč. Izven Trsta po 1 nvč. več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcijskega lista „Edinosti“.

Natinska tiskarna konsorcijskega lista „Edinosti“ v Trstu.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Novejše vesti.)

Dunaj 1. Mestni svet je jednoglasno v sprejet resolucijo, naperjeno proti naredbam glede davkov na žganje in sladkor. Občinsko zastopstvo je zaledno izrazilo upanje, da državni zbor ne odobri te naredbe. V četrtek se bo v polni seji občinskega sveta glasovalo o tej resoluciji.

Dunaj 1. Glasom uradnih vesti, se skliče državni zbor mesece septembra.

Pariz 1. Predsednik Loubet se poda popoludne v Rambouillet. Minister za vnanje stvari odpotuje jutri v Petrograd, da povrne grofu Mavrijevu obisk.

New-York 1. Kakor javlja «Herald» iz Buenos Ayres-a, so zdaj zjednjene države severne Amerike kupile od čilske vlade več Wellingtonovih otokov, da si na istih ustanovijo skladišča za premog.

Petrograd 1. O priliki smrti carjeviča Jurija so došli carju in carici-materi iz vseh slojev prebivalstva nešteči izrazi sožalja. Car je ukazal ministru za notranje stvari, da se v njegovem imenu zahvali narodu za izraženo sočutje.

Madrid 1. Vojni svet, ki sodi o predaji mesta Santiago de Cuba, je nadaljeval danes razprave. General Pereja je izjavil, da je mesto mnogo trpelo vsled pomanjkanja živil in da se je vsled tega bilo težko braniti. Podobno sta se izrazila generala Toral in Escarion.

Bruselj 1. Predpoludne je bil ministerski svet. Ministri so soglašali v tem, da mora kabinet z ozirom na včerajšnje glasovanje komisije za volilno preosnovno podati ostavko. Na to je ministerski predsednik Van den Pereboom izročil kralju emisijo vsega kabineta.

Bruselj 1. (Zbornica poslancev.) Začetkom seje je izjavil ministerski predsednik Vandenberg, da je vlada vsled včerajnjega glasovanja

komisije za volilno preosnovno predložila kralju demisijo. Dostavil je, da hoče kabinet ostati zbornici na razpolago, če je ista sistem zadovoljna, ter nadaljevati tekoče posle. Poslanec Vandervelde je protestiral proti temu ter zahteval, da se nadaljujejo vse razprave.

Pariz 1. Car Nikolaj II. je podelil francoskemu odpoljanemu na mirovni konferenci v Haagu, Levu Bourgeoisu, veliki kordon reda Aleksandra Nevskega.

Gorska razmišljavanja.*

(Dopis iz soške doline.)

I.

Mnogo stroškov sta provzročila osobito oddaljenim členom 2 občna zborna »Sloga« v Gorici. Ali šli smo radi v Gorico iskat pojasnila in rešnice v nastalih homatijah in zmešnjavah. A šli smo iskat tudi poravnave med štirimi stenami. Zastonj smo prišli. Za pojasnila in poravnavo ni bilo dobre volje. Reklo pa se nam je: pojasnila že najdete v »Gorica!« A prav to je zopet nov usoden pogrešek, katerega bomo morali mi Slovenci na Goriškem krvavo plačevati, da nam bo gorjé do kosti in do mozga.

II.

V motni vodi se kalini vspešno lovē. In sedaj je voda motna med goriškimi Slovenci. Bati se je, da »Gorica« ne prinese dobrodejne čiste studenčnice in ljube solnčne svetlobe, ampak — kaj druga. Za to se je poskrbelo izborni. Pomisljemo nekatere učitelje. Kje sta ostala samostalnost in ponos? Učiteljstvo, če tudi je ubožno, bi se moralno odločno upreti načelu: kdor več da, ta nas ima!

* Ta dopis priobčujemo na izrecno željo odličnega slovenskega rodoljuba, kateremu prepričamo tudi vso odgovornost.

Uredništvo.

Saj ga je vedno ljubila. Samo njega, nikogar druga ...

Hahaha! Kaj bi mu povedala? Molčati moraš, in dopustiti moraš, da misli svoje lastne misli...

Res, res, res ...

Glasno je zastokala.

Strie, ki je ves čas nekaj čital, jo je pogledal.

— Kaj ti je? Tako si bleda —

— Oh, nič ni. Tukaj je tako soporno.

— Pa odprem okno.

— Da, strie.

In strie je odprl okno.

— To bi bila že zdavnaj lahko storila. Eh, da, jaz sem tudi tepec. Prehitro potujeva. Doseča sem pozabil, da nisi vajena potovanja tako kakor jaz. Na Dunaju bi bila lahko še ostala nekoliko dnij.

— Ne, ne, strie. To je bilo le tako. Samo en trenotek. Sedaj mi je že dobro.

— Nič ti ni dobro, ne. Saj vidim, kako si bleda. No — in sedaj zopet vsa goriš. Da nisi bolna?

— Ne, ne. Nič mi ni, verujte mi, strie.

— Jaz nič ne razumem, kako je z ženskami. Če se slabu počutiš, mi moraš povedati, Ljubica. Jaz sem v takih rečeh neveden in neomikan barbar.

Oglas

se računajo po vrstah v petih. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Posiana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo **uredništvu**. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema **upravnštvo**. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahaja v ulici Carinthia št. 12. **Upravnštvo, odpravnštvo in sprejemanje inserativ** v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

III.

Vsekod v deželi je bil prepričan o nevsehih naše dosedanje politike. Ali po mojem meniju ne pada vsa krivda na naše poslane, ampak tudi na vse druge činitelje. V deželi je nevolja splošna zaradi nevsehov. Človek, ko sam vidi in čuti resnico, a bi vendar hotel kazati samega sebe nedolžnega, gleda, kako bi zvrnil vso krivdo na druge. To je že v človeški slabosti. Ali to ni lepo, to je grešno, ako hočeš kar ubiti človeka, samo zato, da bi se ne izvedela resnica. Za takov bratomorni boj ne bi smelo biti prostora med goriškimi Slovenci v teh kritičnih časih.

IV.

V teh hudih časih je malemu in tlačenemu narodu neobhodno potrebno ukupno in zložno delovanje. A mesto takega zložnega dela, uprizorilo se je klanje na podlagi hujskanja, obrekovanja in zavisti. Slovenci na Goriškem bomo imeli neopisno škodo, potisneni bomo za deset let nazaj. In vse to po krivdi lastnih sinov, ki se niso znali sporazumeti med seboj, ampak so se jeli klati pred svetom, a si vendar domisljajo, da delajo za blagor naroda na Goriškem. Ironija, krvava ironija!

V.

Jaz za svojo osebo sem prepričan do dna duše o poštenosti in požrtvovalnosti dra. Gregorčiča, a istotako v globino svoje duše sem uverjen o delavnosti, poštenosti in blagih namenih dra. Tume. Za me ni dvoma o iskreni ljubezni teh dveh mož do naroda slovenskega. In ta dva moža, ki sta si tako sorodna po plemenitosti svoje uravi, ki oba koprneče stremita po istem cilju, ki sta oba pripravljeni za delo in žrtve na blagor istega svojega naroda — ta dva naj ostaneta v borbi med seboj? Zakaj, zakaj? Kje so vzroki? To je vprašanje, ki mora vznemirjati goriške Slovence, zlasti sedaj, ko so nam povedali z vladnega odra doli, da od vlade nimamo ničesar pričakovati in da nas uprava države ne pozna in ne pripoznava kakor

Le mirni bodite, takoj mi bo dobro. V vozu je bil že slab zrak, sedaj prihaja svež vzdih skozi okno ter me okrepi.

— Kakor misliš.

Strie se je zopet zaglobil v svoje berilo in Ljuba je hvalila Boga, da je nihče ne opazuje. Bala se je, da bi ji utegnil čitat v očeh in mislila je, da bi moral tedaj vse uganiti.

Cim bolj se je vlak bližal Pragi, tem bolj je naraščala njena razburjenost. Neštetokrat je pogledala vozni red, da bi videla, koliko postaj je še do Prage. Skoraj strastno je želela, da bi vlak hitreje vozil, a nasprotno se je kar bala, da sprevidnik zdajec zakliče: Praga!

Tako ji je bilo, kakor bi se ji dim mešal po možganih.

Kaj bo vendar v Pragi? Kako bode? Ali ure Ivana? — — Oh, da, da! Mora ga videti, mora. Samo videti. — Samo videti? Ali je res? Ne, ne. Ona želi še kaj, ona želi več. Mar je zato toliko trpela, da bi ga samo videla? In da ga vidi samo tako od strani, bi trpela še več. Ta romantika ji ne zadostuje, tisti poetični pogled ji ne povrne miru. Že sedaj ji kri vre; potem bi morda njena razburjenost doseči najviši vrhunec. Njena duša tega ne pretrpi.

(Pride še.)

P O D L I S T E K.

11

Ivan in Ljuba.

Spisal Nekdo.

Kar dušilo jo je.

Morda pa vendar, morda pa vendar... je šumela njena kri.

Nič, nič, nič, je tolklo njeni sree.

Bog, moj Bog, zakaj pa ne? Saj nisem ničesar zgrešila. Saj nisem kriva, Saj ga ljubim, ljubim, ljubim ...

Ha, ha, ha! Ali te on še ljubi? Ali bi ti verjel, ako bi mu zdaj le dejala: ljubim te? — Zaničevalno bi te pogledal. Morda bi te ironično vprašal, zakaj nisi vzela Malnarja; saj si dejala, da je to ženitev iz ljubezni. Spomnil bi se, koliko je moral preprečiti radi tebe in morda bi proklet ono uro, ko se je seznanil s teboj. A morda jo je že proklet in sedaj bi ponovil samo kletev.

Kaj upaš, kaj upaš? Pametna boli. Saj si se že tako globoko poklonila razumu, da je sreč obmolknilo. Spoznala si, da je konec. Kaj kličeš mrtve spomine iz groba? Kaj skušaš obujati na-deje, katerih ni več?

Zakaj? Zakaj?

Morda vendar. Ako bi mu vse povedala...?

jednakopravne državljanje; zlasti sedaj, ko bi na to cenično in usodno sporočilo vlade morali odgovoriti s podvojenim in zložnim delom vseh onih, ki znajo delati in imajo tudi voljo za delo; zlasti sedaj, ko bi morali manifestirati na impozanten način, da se tudi od vlade ne pustimo potiskati v razmerje podrejenosti, ker vemo, kaj nam gre, marveč, da si hočemo izsiliti svoje pravo!! V takih časih naj bi bila v nasprotstvu moža kakoršna sta Gregorčič in Tuma? Ne, tako nasprotstvo bi bilo nenanaravno, bilo bi proti prepričanju obeh teh dveh mož, kajti oba sta prerazunga in preplemenita, da bi si zatiskala oči pred nevarnostjo, ki mora navstati iz razkola v takih usodnih časih.

Rokonaj si podata zopet, da zbranita zlo, preteče goriškim Slovencem! Njiju modrost, bistrost in ljubezen do naroda jima že pokazejo na pot do sprave, do vspesnega dela. In spremljaj ju bode blagoslov naroda. A te je hkrat tudi božji blagoslov. Dajta, storita ta krepostni korak! V Vajinem sreu je prostora ljubezni do trpečega ljudstva, do siromašnega učiteljstva — vsemu, kar znači potrebo ukupnosti. Vse naše oči so obrnjene v Vaju. Dan sprave med Vama hočemo goriški Sloveni priznovati kakor dan zmage pravice, resnica in slovenskega rodoljubja nad homatijami in spletkami. Potem se prične zopet novo življenje narodne kreposti. Ne Gregorčič - Coroninjevo, ne Tuma - Gabrščekovo, ampak Gregorčič-Tumovo jedno in edino stranko naj Bog pozivi!

DOPISI.

Iz materijske občine. (Izv. dopis.) Dne 25. julija t. l. smo slavili pomemben praznik. Pripel se je namreč g. Gašper Kastelic, občinskemu glavarju te občine, zlati zasluzni križe s krono.

Že predvečer se je opazovalo neko gibanje po tej občini v znamenje, da se pripravlja ljudstvo k imenitnemu dnevu. Vsakdo je tekmoval, na kak način bi drugi dan iznenadil slavljenca. Ob 7. uri zjutraj se je zbral slavni občinski zbor v svojo sejo, da reši marsikatero nujno točko. Po seji se je podal občinski zbor z slavljencem k slovenski sv. maši v Brezovico. Tamkaj ga je pričakoval z herpeljske postaje došli namestiščeni c. k. svetnik gospod Fabiani, voditelj okraj. glavarstva Volosko. Ko se je bližal slavljenec Brezovici, iznenadilo ga je veselo pokanje topičev, tik pred cerkvijo pa krasno odčlen slavolok z napisom:

«Na mnoga leta slavljenec!» in «Živelja domovina!» K službi božji se je zbrala častita duhovščina, gg. učitelji te občine in ogromno število občanov. Po službi božji smo se podali v Materijo, kjer sta slavljenec zopet iznenadila dva slavoloka: eden pri stari pošti z napisom: «Dobro došli!», drugi pa pod lastno hišo z napisom: «Živel slavljenec!» Spremljani po veselju pokanju topičev, mej vihajočimi narodnimi trobojnicami in živio-klici smo zaseli prostore slavljenčeve. Po kratkem odmoru je g. c. k. svetnik Fabiani po jedrnatem nagovoru do solz ginjenemu slavljenemu pripel križe. Občinstvo je spremljalo ta moment s prisršnimi živio-klici. Slavljenec se je ginjen zahvalil glavarju in občinstvu, da mu je pripomoglo k toliki časti. Zaključil je svoj govor s trikratnim «živio» na presvetlega cesarja. Za tem smo se poseli povabljeni k obedu. Ob iskrem sanjanju je bilo raznih zdravije. Gospod svetnik je napisl slavljenecu. Slavljenec gospodu svetniku. Gospod učitelj Šiškovič iz Herpelj v imenu občine slavljenecu. Slavljenec je nazdravil častiti duhovščini in gg. učiteljem te občine.

Gospod Urbančič, učitelj v Slivlju, se mu je zahvalil v imenu učiteljev, pozivlja občinstvo in navzoče merodajne gospode, naj blagovolijo ob vsaki priliki podpirati težavniki učiteljski stan. Navzoča je bila tudi dična hči slavljenčeva, blagorodna gospa Zinka dr. Rybářeva. Tudi tej vrli slovenski gospoj je g. učitelj Šiškovič napisl, omenjaje njenogorko ljubezen do svojega rodu.

Bilo je še več drugih manj važnih napitnic. Zabavali smo se do poznega ob veselih zvokih brezoviških pevcev in godeev, ki so tudi iznenadili slavljenca s svojim prihodom.

Postavljali smo se povdarijajoči: «Našo občino ni še doletela in Bog ve, če jo še kedaj doleti taka čast?»

Gospod G. Kastelic županuje, z malima pre sledkom, naši občini polnih 30 let. Kaj se pravi v ogromnih isterskih občinah nositi tak jarem polnih 30 let, ve le oni, ki je kedaj le malo časa poskusil nositi to breme? V katerokoli iz mej 25 vasi se človek ozre, najde njegovih prekoristnih naprav. Gospod Kastelic je izposloval vladnih in deželnih podpor, da so se napravili, ali popravili vodovodi, studenci in vodnjaki. Tako, da ima vsaka vas prepotrebno pitno vodo. V občini je 6 rednih in ena šola za silo. Pred 30 leti je bila edina v Brezovici. Tem šolam so se počela graditi lastna krasna poslopja. Skoraj vsako leto izpoljuje občini lepo podporo za nabavo semena. Slednjič (kar je najbolj zaslužno) nima ta siromašna občina niti novčiča dolga, temveč gradi javna dela le z svojim prihranjenim denarjem. A koliko čitamo o dolgovih družih občin istriških, ki niso bile ali niso v naših rokah? Preveč bi se raztegnil dopis, ako bi hotel navesti vse ostale zasluge. Vse te vrline niso ostale neznane našemu presvetemu vladarju in prigodom jubileja se je spomnil tudi našega načelnika.

Občani pa mu kličemo iz dna svojega pri prostega sreca: Kar Vam mi skromni nismo mogli povrati, povrnit Vam je naš predobri vladar! Nosite to odlikovanje še mnogo, mnogo let v prihodnje občine, domovine, države in prečastite družine!

Občan.

Politični pregled.

TRST 2. avgusta 1899.

Nabergojev mandat.

List «Slavisches Echo» razpravlja o razsodbi državnega sodišča glede postopanja deželnega, oziroma mestnega zborna tržaškega nasproti poslancu Nabergoju. Ta list meni, da je sleherni pošteni že predvidel tako razsodbo, a da krivica, ki se je zgodila okolišanskim Slovencem po samooblaštnem postopanju tržaške zbornice, se niti ne da več popraviti. Pa tudi to je možno prorokovati, da Nabergoj še ne bo imel miru.

Požidovljena tržaška irredenta napolni galerijo z izvežbano sodrgo, da bo delala škandale, čim bi se pričazal Nabergoj, o katerih škandalih v družih deželah niti pravega pojma nimajo, da-si imajo tudi nemški brutalneži že precej spremnosti za prirejanje škandalov. Postopanje z Nabergojem pa je le izgled iz slučajev nasilstva, ki se gode proti slovanskim zastopnikom v Trstu in v Istri.

O spominski plošči v proslavo shoda županov pravi isti list, da bi tekst te spominske plošče pomenjal trajno zasramovanje Slovanov. Torej bi ta plošča ne bila le svoboden izraz svojega menejna, ampak poseben čin.

Državni zbor bo sklican tekom meseca septembra. Tako javljajo službeno.

Sklicanju državnega zborna preludira staročeški «Hlas Naroda» nastopno: Predno se snide parlament, moramo imeti gotovost, da je izključeno, da bi obstrukcija triumfovala. Take gotovosti pa ne bo brez temeljite sprememb poslovnega reda in celo ustave. Vprašanje je, da li je umestnejše rabiti nadalje § 14., katerega raba vsakokrat ojača nemški upor, ali pa kar z jednim činom tako premeniti ustavo, da bo nevarnost obstrukcije odstranjena. Sedanja ustava je bila usiljena in po istem potu oktroiranja se more tudi spremeniti, kajti dokazano je, da se ni obnesla. Seveda bi ne šlo brez vsacega viharja, ali z jednim ropotom bi bilo odpravljeno vse, dočim raba § 14. znači trajen nemir. Položenje je postal zdrobo za odločne čine, do katerih mora priti, naj že hočejo ali nočejo.

Češka tehnika v Brnu se torej gotovo otvoril dne 1. oktobra t. l. In seier se odpreta za sedaj dva prva tečaja stavbenega in strojnega oddelka. Za prvi dve leti bo tehnika nastanjena v krasnem šolskem poslopu društva »Vesna«, kajti vsi nemški posestniki hiš so tako zbesneli proti temu kulturnemu stremljenju naroda češkega, da ni nikdo hotel dati svojih prostorov v najem za češko tehniko.

Borba proti § 14. Po pritisku opozicionalnih svetnikov, je župan dunajski, dr. Lueger, včeraj sklical sejo mestnega sveta, ki je vsprijel resolutejo proti novim davkom. Zajedno se pozivlje vlada, naj sklice državni zbor za odobrenje cesarske naredbe, s katero se je uvel rečeni davek.

Jutri bo plenarna seja občinskega sveta z istim dnevnim redom.

Čudno. Gospodje krščanski socialisti so kojajni, so podjetni, so spretni, so vse, kar hočete, ali — doslednost in jasnost v politiki in njihova slabost. V deželnem zbornu Niževstrijskem, kjer so oni gospodarji, opravičujejo rabo § 14. v mestnem zbornu, kjer so istotako oni gospodarji, pa vsprijemajo resolutejo proti istemu §!

V občinskem zbornu zahtevajo od vlade, naj sklice državni zbor, da bodo mogli razpravljati o novih davkih, na sestankih z drugimi nemškimi strankami pa priznajo na nemško gemeinburgschaft, priznajo torej, da bodo pomagali preprečiti vsako razpravo. Kako vedenje je to in kako možto?! Od jedne strani mečejo najhuje obtožbe, ker se vlada brez parlamenta, na drugi strani pa se svojo besnostjo potiskajo vlado na pot vladanja brez parlamenta in jej dajejo orožje v roko, da se more braniti radi rabe § 14.!!!

Še o konferenci Haagu. Včerajšnjem političnem pregledu smo bili še v negotovem, da li je konferenciha v Haagu popolnem ponesrečila, ali pa je vendar zabeležiti mal vspeh. To pa zato, ker brzjavna poročila niso soglašala. Nismo vedeli torej zagotovo, da li so vlasti — zlasti one trozvezje — pritridle že poznamen konvencijam in deklaracijam, ali niso pritridle. Prva poročila so naznajala tako, druga drugače. Sedaj pa je prišlo pojasnilo, da zastopniki Avstrije, Nemčije, Italije in drugih vlasti, katerih smo omenjali včeraj, res niso še podpisali dogovorov in deklaracij, to pa ne iz vzroka, ker odklanjajo iste, ampak, ker hočejo imeti še instrukcij od svojih vlad, predno podpišo. Ker pa v sedanjem poletnem času, ko se ekselencija hlade po letoviščih, ne bi bilo lahko takoj dobiti zaželenih informacij, podaljšal se je rok za podpis do 31. decembra t. l. Nadejati se je torej, da vse vlasti pritrde vsaj onim dogovorom, ki merijo na to, da bodo vojne v bodoče bolj človečanske in da se ne bo morilo in razdevalo več, nego je absolutno potrebno. Ako bi se ne mogli zdiniti niti za tak namen, bilo bi obupati nad človeštvom.

Ministerska kriza v Belgiji. Ko smo včeraj beležili sklep komisije, postavljene od belgijske komore za proučenje predlogov za volilno preosnovo, glasom katega sklepa so se odklonili vsi predlogi, torej tudi vladni, rekli smo takoj, da sedaj je le dvojno možno: ali razpusti zbornico, ali pa mora ministerstvo odstopiti.

In glej, danes že poroča brzjav, da se je belgijski kralj odločil za odstop ministerstva. V pogovoru, ki ga je imel včeraj kralj z ministerškim predsednikom Van den Peerebom, je prvi povdarjal potrebo pravične volilne preosnove, aka se hoče izogniti nevarnosti, da bi država prišla v socialistične ali republikanske roke. Posledica temu razgovoru je bila, da se je takoj sesel ministerški svet, ki je sklenil odstopiti.

Ministerski predsednik je takoj prijavil kralju demisijo vsega kabineta. Istotako naglo je sledil nadaljni korak za osnivanje novega ministerstva. Kralj je pozval k sebi nekdanjega ministerskega predsednika de Smet de Nayerja, kateremu je povrnil to nalogu.

Tudi v seji zbornice je ministerski predsednik priobčil odstop vsega kabineta. Večina zbornice pa je sklenila, da bo nadaljevala razprave tudi te dni, predno bo imenovanovo novo ministerstvo.

Domače vesti.

Za Jubilejno dijaško ustanovo došli so nadaljnji darovi:

Poprej izkazanih 4023 gld. 02 nč.

Gospod notarski kandidat Josip

Sanein je nabral v Škednu

16 gld., katere so darovali:

Marija Gregorčič	1	—
Sanein I. Kotaj	—	50
Sanein Josip Čin	—	50
Šuman J. Tambur	1	—
P. Č.	2	—
N. N. (Škop)	1	—
Marija Sarman	—	50
Sanein Gašpar Man	1	—
Šuman Ivan Bet	—	50
Godina Jakob Bokin	—	50

Sanein Jernej Levičar	—	50
Flego Ivan Lazar	—	50
Sanein Blaž Čimot	2	—
Miklavčič Josip Petrič	1	—
Godina Ana Ban	—	50
Čast. g. Ivan Kavalič, župnik	1	—
Čergol Josip, kapelan	—	50
Pižon Jurij	—	50
Serbo Andrej	—	50
Sanein Ivan Rošo	—	50

Skupaj 4039 gld. 02 n.

Nadaljnje darove sprejema blagajnik dr. Gustav Gregorin v Trstu (Via Molin piccolo stev. 3).

Poziv rodoljubnim sreem. Prejeli smo in objavljamo: Rojan, starodavno slovensko predmestje tržaškega mesta, bil je od nekdaj sèm prava tarča za lahonske pušice, točka, po kateri so se tržaški Lahi hlepljivo ozirali ter vsikdar prežali, da jo premené v laško ozemlje. Navzlie naporom od slovenske strani se je posrečilo našim ljubim laškim prijateljem pridobiti si v rojanski župniji neznačajnih slojev — slovenskih poturie, ki so napravljale pot Italijanom v deželo. Posledica temu je bila, da imamo sedaj v Rojanu laškega župnika, polašcene ljudske šole, gretarski slavni »coro«, laška otroška zabavišča itd. A n predugoča laščina nas ne sme ovirati v narodnem delu, da otmemmo vsaj še to, kar se ometti da. Dolžnost veže mestne in druge rodoljube, da pomorejo domačim narodnim delavecem v napornem njih stremljenju ter jim gmotno ali aktivno pokažejo, da sočutstvujejo s to prevažno slovensko postojanko — Rojanom.

Velicih zaslug za probajo slovenske narodnosti v Rojanu ima brez dvoma pevsko društvo »Zarja«; ono je nazianjalo takoreč dan narodnega prerojenja, bilo je temelj vsemu duševnemu razvitu slovenske narodnosti v našem lepem predmestju. Meseca septembra t. l. mine deset let od dneva, ko je g. Just Piščanec v družbi drugih rodoljubov ustanovil to pevsko društvo, ki je dolga leta izborni vspevalo, budeče narodne mlačneže in zbirajoče okrog sebe domačo inteligenco in prostake. Od tedaj se je sicer spremenilo marsikaj; veličih rabuk in težav je bilo društvu premagati, a vsled napornega delovanja g. Josipa Katalana, pevovodje g. Ražma in slednji gosp. Ferdinand Pertot-a in drugih rodoljubov društvo »Zarja« stoji danes na trdnih nogah ter se pripravlja na slovensko desetletnico svojega obstanka.

Da bi ta slavnost imela tem velečastneje lice, da pokažemo, da Rojan ni še zgubljen za Slovence navzlie hudobnim naporom naših laških in lahonskih nasprotnikov, sklenil je podpisani odbor za jedno o tej slavnosti blagosloviti tudi društveno zastavo.

Rodoljubi iz mesta, okolice in drugih slovenskih pokrajij! Naše pevsko društvo »Zarja« je borno ter bi ne moglo nikakor nositi veličih troškov za dobavo lepe narodne zastave za društvo. Povdarjam torej, da ne mislimo na kakov dragocen prapor, ampak nabaviti si hočemo skromen simbol naše ukupnosti in trdne volje za nadaljnje delo do — rešitve. Računamo torej na Vašo blagodrušnost; vsakdo naj nam blagovoljno pomore z malim ali večim darom, da nasprotnikom pokažemo, da smo še tukaj ter ne mislimo preseliti se s teh — naših slovenskih taj!

Blagovoljne darove sprejemajo: Uredništvo »Edinosti«, g. Julij Mikota v »Del. podpornem društvu«, rojansko pos. in kons. društvo, g. Josip Katalan in predsednik pevskega društva »Zarja«, g. Jurij Piščanec. Podrobnosti slavnosti priobčijo se v eni prihodnjih številk.

V Rojanu, dne 1. avgusta 1899.

Odbor pev. društva »Zarja«.

(Uredništva slovenskih listov uljudno prosimo da ponatisnejo predstoječi oklic.)

Za zastavo pevskega društva »Zarja« v Rojanu je daroval g. Just Piščanec 4 krone, g. Josip Katalan 1 kruno in gosp. Jurij Piščanec 10 kron.

(6. avgusta!!) Prejeli smo in objavljamo: V Trstu, je družba, ki ne le nesebično, marveč z velikim požrtvovanjem deluje za blagor in proevit našega naroda. To društvo je »Bratovščina sv. Cirila in Metoda«. Neznatna je bila naša bratovščina v svojem početku. A dandanes stopa krepko naprej,

ne oziraje se ne na desno, ne na levo, svesta si svojega plemenitega namena. Njen pevski zbor si je pridobil že neovrgljivih zaslug, in gotovo ni v Trstu Slovenca, ki ne bi uvidel, kako potrebna je nam tržaškim Slovenecem.

Dne 6. avgusta priredi naša Bratovščina sv. Cirila in Metoda na vrhu slovenske šole veselico v proslavo godu naših slovanskih apostolov. Ta dan ne bo v Trstu nobene veselice. Zato vabimo in prosimo vse narodne brate in sestre, da tudi naši bratovščini skažete svojo naklonjenost. Z ozirom na nizko vstopnino (20 nvc. za osebo) in z ozirom na to, da prireja moška podružnica sv. C. in M. s pevskim zborom naše bratovščine vsakto nedeljo na šolskem vrhu veselico brez vstopnine, upamo, da bo slavno slovensko občinstvo upoštevale trud naših pevecov ter da dne 6. avgusta pride vspodbujat jih k vstrajnosti. F. R.

Tržaška posojilnica in branilnica, ulica S. Francesco št. 2, je imela do konca julija t. l. gl. 1.141.800-10 prometa. Lansko leto v istem času pa gl. 526.766-10.

Naraščaj znašu torej g'. 615.034, kar nam kaže, da se je promet več nego podvojil.

Na ta naš zavod smo tržaški Slovenec lahko ponosni!

Narodna čitalnica v Dekanh je imela v nedeljo dne 30. julija občni zbor, katerega se je udeležilo zadostno število udov, čeravno se jih je pričakovalo mnogo več.

Umestno je torej povdarjal g. predsednik, da nekateri udje dekanski mnogo govoré, kako naj bi društvo delovalo, a se ravno oni odtegnejo vskoršnemu delovanju. Iсти govoré vedno: »Ko bi ne bil ta odbor, ko bi ne bil ta predsednik, bi že šlo, bi že pomagali«; a ko so vabljeni na volitev novega odbora, se pa poskrijejo iz strahu, da bi tudi njih zadelo kako delovanje! Kritikovati seveda vsakdo, delovati je pa že — težje!! — Da se društvo nekako omladi in osveži, sklenilo se je prenarediti in premeniti društvena pravila tako, da bi iz dosedanja »Čitalnice« nastalo »Pevsko-bralno društvo«, kakor se je to že zgodilo z dobrim vspomgom v Dolini in več drugih krajih. V ta namen se je izvolil začasen odbor, kateremu je naloga premeniti pravila, predložiti ista visoki vladni potrjenje in nabirati novih udov.

V ta odbor so bili izvoljeni: 1. Preč. gosp. Josip Tomšič, župnik v Dekanh, predsednikom; 2. Ivan Kuret, nadučitelj, tajnikom; 3. Josip Pičiga, sodnijski poverjenik in posestnik, blagajnikom, ter 4. Ivan Gregorič pok. Ivana in 5. Josip Toškan pok. Josipa, odbornikom. Od teh gospodov se nadejamo, da storé vse možno, da se novo društvo povspe do one veličine, kakoršna dolikuje taki vasi, kakoršna je ravno Dekani.

Svetovančanom. Pišejo nam: Že nekaj let sem je v Trstu in okolici lepa navada, da ob priliki godu sv. Cirila in Metoda nabiramo Cirilometodijski dar. Ker pa je naša svetoivanjska župnija jako velika, razdelilo se je letos nabiranje na več krajev. Gospodičini Čarga in Odinal nabirati med svojimi znanci, Milka in Josipina Negode v »starem bregu«; Pavlina Vatovec bo nabirala na Frdeniči in Sovranišči. Prosimo torej Svetovančane, naj lepo vsprejmo te naše dekllice in naj podarijo po svoji moči! Sleherni novčič se vsprejme hvaljeno. Glavna stvar je to, da geslo: »Ciril in Metod« preide v kri in meso vsacega Slovana!

Admiral Dewey je dne 1. t. m. na »Olympia« zapustil naše pristanišče. Okoli 4. ure popoldne se je zbral na Rivi mnogo radovednežev, a krog parnika je bilo videti mnogo čolnov z gledale. — Ko so vzdigovali sidra, je veriga vrgla nekaj mornarjev na tla ter jih poškodovala.

Prihodnja luku, v kateri se ustavi »Olympia«, je Neapelj.

Zvišanje plače državnih slug. Kakor po roča »Neues Wiener Tagblatt« je načrt zakona o ureditvi plače državnih slug že dovršen ter se predloži cesarju v odobrenje še tekom tegatedna. Sredi avgusta se objavi zakon, seveda na podlagi § 14. Radovedni pa smo, da-l bo tudi le-ti protestovali proti § 14.!!

Dajte nam, kar nam gre! Pišejo nam: Včeraj sem plačal svoto na račun vojaške takse. Zahteval sem slovensko pobotnico, toda odgovorilo se mi je, da jih nima. Organ, postavljen v to, je na laški tiskovini napisal slovensko potrdilo, in da ne bi ga mučil dalje, sem za sedaj sprejel to.

Obračam se pa do vodstva e. kr. finančnega urada s prošnjo, naj isto nemudoma preskrbi (ako jih res nima) slov. pobotnico, da ne bom si ljen naštopati drugim potom.

Preteklo je že par let, kar je bivši fin. vodja izjavil, da ima vse tiskovine tudi v slovenskem jeziku — sedaj nam pa odgovarjajo: teh in teh tiskovin nimamo!! Za sedaj opozarjam tem potom.

Tako je prav. Pišejo nam: V sobotnem večernem izdanju ste prav dobro ošibali one naše trgovce, ki so sprejeli ali celo zahtevali nemško-laške tiskovine, namesto slovenskih. Tu treba da se polnite te »škandal« s tem, da pribijete še sledeče: Nemško-laških tiskovin niso dobili le trgovci, ampak tudi krčmarji, gostilnčarji, peki, žganjarji in tudi veleposestniki!!! Tako je škandal še popolnejši in imeli ste popolnoma prav, da ste nastopili nekoliko ostreje, nego je to navadno. V žolč bi morali pomocič pero in še potem bi ne bito dovolj ostro za take — neumneže.

Oprostite! Žaliti ni moj namen, ali v tem slučaju je kvalifikacija neumnež še — premila!

Kaj si neki domisljajo ti ljudje? Ali da plačajo manj, ako se izdajajo za Lahe, ali da je to bolj — nobel — ali — no tu bi stala še cela vrsta salis, kar pa opuščam v nadi, da je ta »škandal« zadnji te vrste med nami tržaškimi trgovci, ker drugače bomo res siljeni, stopiti z imeni na dan.

Našim narodnjakom in narodnjakinjam je že tako in tako dobro znano, kdo in kje so naši res narodni trgovci, kateri naj se podpirajo, omahljivec pa pustite na — cedilu.

Slovenski trgovci.

Nov denar. Zajedno z novim papirnatim denarjem v kronske veljavi se izdajo tudi srebrni komadi po pet kron. Vsega pride 64 milijonov krov takega denarja v promet, in sicer 44.8 milijonov za Avstrijo in 19.2 milijonov za Ogersko. Novi srebrni petaki bodo imeli 900 delov čistega srebra ter bodo nekaj več od srebrnih goldinarjev. Težki bodo po 24 gramov. Državne blagajnice bodo sprejemale ta denar v vsaki količini, zasebnikov pa se ne more siliti, da bi jih sprejemali v plačilo več nego po 50 komadov. (Ce mi jih kdo podari, jih sprejemam tudi 1000. — Op. stave.)

Okrajna bolniška blagajnica. Tekom zadnjega tedna se je prijavilo 462 slučajev bolezni, zdravimi je bilo proglašenih 398 oseb, v zdravljenju ih je ostalo 877, med njimi 137 takih, ki so ponesrečili na delu. V 130 slučajih so se bolniki pregrešili proti naredbam zdravnikov. Podpor se je izplačalo 9681.32 kron.

Izpred naših sodišč. 40-letni mornar Ivan Čosič in Henrik Bron sta skupaj odsluževala v tukajšnji ječi svaki svojo kazen. Poslednji je Ivana vedno dražil ter mu nagajal, kakor koli je mogel. Dne 20. junija t. l. je Čosič o taki priliki zgrabil jeza, on pa škarje, katere je hotel nasprotniku suniti v prsa. Bron se je branil z desnico, v katero so se zasadile škarje ter ga nevarno ranile. Dne 1. t. m. se je vsled tega vršila razprava proti Čosiču, obtoženemu zaradi težke telesne poškodbe. Obtoženec se je izgovarjal, da se je le branil. Priče niso potrdile tega, in sodišče je Čosiča obsodilo v 8-mesečno ječo. To je Ivana tako razburilo, da je začel zmerjati sodnike, za kar je dobil še navržek: 14 dni zapora.

Tega ne bo nikoli! namreč, da bi se prejšnja ljubezen izpreminjala v — prijateljstvo. 21-letni Ivan V. in 26-letna Amalija sta zopet sijajno dokazala resnico, da iz prejšnjih ljubimcev postajajo najljutejši sovražniki, in Amalija je to poskusila, oziroma občutila na lastni koži. Vidne znake minole ljubezni na hrbtni, glavi in desni roki je nesla kazat na zdravniško postajo, kjer so ji podelili potrebo pomoč ter svetovali, da redarstvu sporoči o prestani bitki z bivšim ljubimcem — kar je tudi storila.

O grozni nesreči, ki se je prigodila na železnični postaji Rikarja ves na Koroškem, poročajo očevidec: Ko se je utrgal vlak, zavalili so se trije vozovi nekaj metrov globoko z železniškega tira. Jeden voz III. razreda je pal na voz I. razreda, tako, da so morali onega razbiti, da so mogli rešiti potnike v vozu I. razreda. Strojevodja je sicer takoj nategnil zavoro, ali ista se je utrgala. Toda to je bilo morda celo na srečo, sicer bi se bili vozovi kupičili jeden na drugega. Ker se je nesreča dogodila po noči in so imeli le nekaj bakelj

seboj, niso uslužbenci železnice v prvi trenotek niti vedeli prav, kaj se je zgodilo. Ko se je vlak utrgal, je bil sunek tako močan, da so vsi potniki popadali na tla. Čuti je bilo tudi detonacijo, kakor da je kdaj ustrelil iz topa, potem pa je bilo tih. Ali ko so nepoškodovani potniki stopili iz vozov, videli so uprav grozen prizor. Iz vseh vozov je bilo čuti stokanje in klicanje na pomoč. Okrvavljeni glave je kakov potnik lezel iz prekuvenjenega vozova, drugi je pa obupno letel gori in dol, klicajo svoje. Da pa je nekaj vozov padlo z eoste, tega ni vedel nikdo v prvi hip. Še le pozneje so zapazili, da manjkajo zadnji trije vozje, katerih dva sta vsa razbita ležala kakih 200 metrov od železnic. V jednem so se vozili trije častniki in pravi čudež je, da so odleteli iz voza na travo, ne da bi se bili poškodovali. Še lepo pa je bila z nekim kmetom, ki je spal v vozu tako trdno, da ni ničesar vedel o nesreči. Nepoškodovani potniki so tolažili in delili pomoč, nekateri so trgali celo srajce za obvezavanje ran. Zlasti ženske so bile potrebne tolažbe, kajti nekatere so se vedle kakor besne. Še le ob 10. uri predpoludne so se mogli potniki naprej peljati proti Mariboru.

Požar. V torek jutro je zgorela v ulici Concordia baraka mizarja Josipa Fabrisa z Grete št. 4, kateri je tam popravljal delavska stanovanja. Predno so prišli gasile, je baraka zgoreia do tal. Skode je blizu 150 gld.

Nezgoda. Včeraj predpoludne ob 1/2 10. uri je hotela Josipina Stepanič iz št. 2 v Campo Marzio istopiti iz tramwayskega voza, dokler se je isti še premikal. Žena je vslēd te neprevidnosti padla z malim otrokom na roki. Na srečo se ni zgodilo niti njej niti otroku nič hudega. O tej prilikri opaziramo na to, da treba, če se že izstopi, dokler so konji v počasnom teku, napraviti prvi korak v smeri vožnje, ne pa narobe, kakor se to mnogokrat opazuje.

Zblaznel je že osmokrat 39-letni kotlar Anton V. iz ulice Broletto. Dne 1. t. m. ob 4. uri v jutro je prišel na komisariat pri sv. Jakobu češ, da je umoril svojo ženo. Kazal je tudi corpus delicti — nož.

Nekaj časa za Antonom je prišla njegova žena ter je, vsa prestrašena še, pripovedovala, da se je mož po noči prebudit, začel kričati, da mu je žena nezvesta ter jo nekaj kratki udaril z zaprtim nožem. Žena je zbežala, revež pa je udrial z nožem, katerega je v tem času bil odprt, po prazni žimic.

Nesrečneža so spravili v tukajšno bolnišnico.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Zadnje vesti.)

Dunaj 2. Veliki knez Konstantin ruski in princ Nikolaj grški sta dospela sinoči semkaj in sta odšla danes v Gmunden za nekoliko dni.

Barcelona 2. 400 ravnokar potrjenih novincev so priredili demonstracijo, na kateri je bilo čuti upornih kljuev. Redarji so rabili orožje. Več oseb je bilo ranjenih.

Madrid 2. V razpravi pred najvišim vojnim sodiščem je branitelj generala Torala povedjal, da je le-temu manjkalo neodvisnosti, ker se je moral pokoriti povelju svojega vrhnega zapovednika. Maršal Blanco pa je molčal o ukazah, ki jih je dobival od vlade. Sicer pa ne bi bila mogla priti mestu pomoč od nobene strani.

Lvov 2. V vasi Poltava se je zastrupilo 14 kmetov po uživanju strupenih gljiv. Od teh jih je umrlo do sedaj 9.

Reka 2. V tukajšnjem pristanišču se je dogodila sinoči huda nesreča. Več mornarjev se je v čolnu vozilo do vojne ladije »Budapest«. Čoln pa je bil slab in se je jel polniti z vodo. In ko je še potegnil veter, so videli, da z čolnom ne morejo do rečene ladije. Poskakali so torej v morje. Trière so srečno priplavali na vojno ladijo, štirje pa so utonili.

London 2. »Daily Mail« javlja iz Johannesburga: Volksraad je v ponedeljek v tajni seji odklonil predlog Krügerja, naj bi se odpravile z vero spojene omejitve političnih pravice in svobod.

Pariz 2. Mnogo listov povdarja važnost potovanja Deleassé-a v Petrograd. »Siecle« vidi v tem potovanju več nego čin uljudnosti in meni, da je to potovanje velike politične važnosti.

Naznanilo.

V skladisču v ulici Molino a vento št. 3

se kupujejo

cunje bele po 9 gld. stot., polubele po 4 gld. stot., kakor tudi cunje vseke druge vrste po dogovorjeni ceni. Dobavlja je tudi iz Istre, Dalmacije in s Krasa.

Kolesa „SLAVIJA“ (bicikli)

so najboljši češke znamke. Izvrsten material, najskrbnejše delo, lahek tek, okusna oprava in primerna cena so nedosegljive lastnosti teh koles.

Tovarna biciklov in motorov „SLAVIJA“

Lawrin & Klement
v Mladé Boleslavi.

Največji češki zavod te vrste.

FILIJALKA

C. kr. priv. austrijskega kreditnega zavoda
za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleoni na
4-dnevni izkaz 21/4%	30-dnevni odkaz 20/0%
30- " 3/2%"	3-mesečni 21/4%

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepost z dnem 24. junija, 28. junija in odnosno 20. avgusta t. l. po dotednih objavah.

Okočni oddel.

V vredn. papirjih 2% na vsako svoto. **V napoleoni brez obrest**

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Sibinj, Inomostu Ozovec, Ljubljano, Linc, Olomuc, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez troškov.

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov proti odbitku 1% provizije.

Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predujmi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berolini ali v drugih mestih — provizija po jaksu unemestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbji.

Nasa blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijansk

v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Tvrdka M. AITE

Via Nuova, ogel ulice S. Lazzaro št. 8.

Usojam si naznaniti slavnemu občinstvu in svojim odjemalcem, da sem preskrbel svojo prodajalnico z mnogobrojnim povsem novim blagom po brezkonkurenčnih cenah:

Raznovrstni perkal, moderno risanje, barve garantirane	po 15 nvđ.
Finji perkal za srajce	24 "
Oxford, barve garantirane	19 "
Francozki saten	28 "
Piquet, barvan in bel	26 "
Perkalin za podlage vseh barvah	10 "
Blago močno za podlage vseh barvah	15 "
Blago za ženske obleke dvojna širina od 23 nvđ. naprej	možke obleke Sirina 150 cm. 90 "
Alpagasor ni za ženske obleke velik. izbor	50 "
Kotenina	13 "
" bela	21 "
Navidezno platno	15 "
Platno čisto laneno	22 "
" za rjuhe dvojna širina	45 "
Mušolin bel prve vrste	16 "
Chiffon za srajce	18 "
Srajce za gospode, velik izbor belih in barvani	90 "
Srajce za gospode	50 "
Moderci, zadnji kroj	60 "

Velik izbor

trakov, čipk, bordur, vezanj, svile in različnih garnitur ter vseh drobnarji za šivilje in modistične.

— Vspremajo se narodne možkih oblek po meri in najnižjih cenah.

— Velik izbor blaga za narodne zastave in narodnih trakov po najnižjih cenah.

ZALOGA POHŠTVA IN OGLEDAL

Rafaela Italia

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemalnice, žimnice in perešnje, ogledal in železničnih blagaju, po cenah, da se ne batl konkurenco.

Naznanjam,

da sem prevzel že dolgo let obstoječo

Zalogo olja, kisa in mila

V ulici Barriera vecchia št. 4.

Blago razpošiljam po hišah in na deželo. Priporočam se najtopleje.

Josip Gregorić.

Svetovna kolesa

ameriški originali

TRIBUNE IN ARENA

odlikovana v vseh državah na kontinentu radi elegancije, točnosti in vstrajanja, prodaja se izključno le pri glavnem zastopniku

ANTONU SKERL V TRSTU,

Via S. Lazzaro št. 6, nasproti palače Salem.

NB. Navadna kolesa prodajajo se proti 2-letni garanciji, ročaj in pritikline po želji kupca.

Mehanična delavnica

za vsakovrstno popravo koles in šivalnih strojev.

CENE ZMERNE.

CENE ZMERNE.

„THE GRESHAM“

angležko zavarovalno društvo na življenje v Londonu.

Aktiva društva do 31. decembra 1897. Kron 159.997.579—

Letno vplačilo premij in obresti do 31. decembra 1897. 28.823.375—

Izplačana zavarovalnina in obresti od obstanka društva (1848) 343.860.067—

V letu 1897. izdanih 7468 polic za glavino od 67.331.351.91

Prospekti, ceniki in v obče vse druge informacije dopolnijo se vsakemu na pismeno vprašanje od niže imenovanega zastopstva, katero dopisuje v vseh jezikih.

Glavno zastopstvo v Trstu.

Via del Teatro št. 1, „Tergesteo“ Scala IV.

Iščejo se dobrí agentje, zastopniki in potovalci.